

**UCHWAŁA NR XVIII/101/2016
RADY POWIATU SEJNEŃSKIEGO**

z dnia 29 kwietnia 2016 r.

**w sprawie uchwalenia „Powiatowego Programu Profilaktycznego
w Zakresie Promowania i Wdrażania Prawidłowych Metod Wychowawczych w Stosunku do Dzieci w
Rodzinach Zagrożonych Przemocą w Rodzinie w Powiecie Sejneńskim na lata 2016-2020”.**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (tj. z. U. z 2015r., poz. 1445, poz. 1890) oraz art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r., poz. 1390), Rada Powiatu Sejneńskiego uchwała co następuje:

§ 1. Uchwala się „Powiatowy Program Profilaktyczny w Zakresie Promowania i Wdrażania Prawidłowych Metod Wychowawczych w Stosunku do Dzieci w Rodzinach Zagrożonych Przemocą w Rodzinie w Powiecie Sejneńskim na lata 2016-2020” stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Sejneńskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Ryszard Grzybowski

**POWIATOWY PROGRAM PROFILAKTYCZNY
W ZAKRESIE PROMOWANIA I WDRAŻANIA
PRAWIDŁOWYCH METOD WYCHOWAWCZYCH
W STOSUNKU DO DZIECI
W RODZINACH ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ W RODZINIE
W POWIECIE SEJNEŃSKIM NA LATA 2016-2020**

Spis treści:

I. Wstęp

II. Podstawa prawna programu

III. Cele programu i zadania

IV. Adresaci i realizatorzy programu

V. Przewidywane efekty realizacji programu

VI. Ewaluacja i monitoring

VII. Źródła finansowania programu

I. Wstęp

Podstawą opracowania Powiatowego Programu Profilaktycznego w Zakresie Promowania i Wdrażania Prawidłowych Metod Wychowawczych w Stosunku do Dzieci w Rodzinach Zagrożonych Przemocą w Rodzinie jest art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U z 2015r. poz. 1390). W/w ustawa nakłada na powiat obowiązek opracowania i realizacji programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Rodzina jest podstawowym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka. To naturalna grupa społeczna opierająca się na wzajemnych więzach oraz pokrewieństwie. W rodzinie zaspokajane są potrzeby członków rodziny, zarówno dorosłych, jak i dzieci. Prawidłowy rozwój dziecka jest możliwy wtedy, gdy wszystkie jego potrzeby są zaspokajane, jest otoczone opieką, troską, wsparciem, miłością, poczuciem akceptacji i bezpieczeństwa.

Dziecku przysługują wszelkie prawa człowieka i podstawowe wolności oraz dodatkowe prawa zawarte w Konwencji o Prawach Dziecka przyjętej 20 listopada 1989r. przez Zgromadzenie Narodów Zjednoczonych. Według Konwencji „dziecko z uwagi na swoją niedojrzałość fizyczną i umysłową wymaga szczególnej opieki i troski oraz właściwej ochrony przed i po urodzeniu”. O ochronę dziecka w społeczeństwie dba państwo ustanawiając obok ogólnych i dostępnych praw człowieka również katalog praw dziecka. Prawa te regulują miejsce dziecka w rodzinie, w społeczeństwie, jego stosunek do rodziców, rodziców względem dziecka, dają dziecku uprawnienia, dzięki którym ma zapewnione odpowiednie warunki do życia, samorozwoju, samorealizacji oraz współtworzenia swego losu.

Dzieci mają prawo do szczególnej troski i pomocy, jednak nie zawsze te podstawowe prawa są przestrzegane. Rodziny zmagają się z trudnościami otaczającej rzeczywistości, tj.: bezrobocie, ubóstwo, nałogi, czy choroby cywilizacyjne. Brak możliwości naprawy złej sytuacji domowej prowadzi do bezradności, narasta napięcie i frustracja. Rodzina staje się wówczas rodziną dysfunkcyjną, która nie spełnia swoich funkcji, nie wywiązuje się z obowiązków względem dzieci, nie radzi sobie w sytuacjach kryzysowych, nie potrafi rozwiązywać problemów. Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny może prowadzić do zachowań demoralizujących, czy przestępczych. W rodzinie dysfunkcyjnej jednym z problemów jest

przemoc wobec dzieci, może przybierać formę fizyczną, psychiczną, seksualną, lub zaniedbanie. Przemoc wobec dziecka to poważny problem, dlatego ważna jest profilaktyka, uświadamianie społeczeństwa, dzięki czemu można zmniejszyć lub zapobiec zjawisku przemocy wobec dzieci.

Mając na uwadze fakt, iż rodzinie i dziecku, które doświadczają przemocy należy się pomoc i wsparcie został opracowany niniejszy Powiatowy Program Profilaktyczny w Zakresie Promowania i Wdrażania Prawidłowych Metod Wychowawczych w Stosunku do Dzieci w Rodzinach Zagrożonych Przemocą w Rodzinie w Powiecie Sejneńskim na lata 2016-2020.

II. Podstawa prawna programu

1. **Konwencja o Prawach Dziecka** – przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989 r. zakłada że: „(...) rodzina jako podstawowa komórka społeczeństwa oraz naturalne środowisko rozwoju i dobra dziecka wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, powinna być otoczona niezbędną ochroną oraz wsparciem, aby mogła w pełnym zakresie wypełniać swoje obowiązki w społeczeństwie, uznając, że dziecko dla pełnego i harmonijnego rozwoju swojej osobowości powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia (...)”.

2. **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej** z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483 z późn. zm.), zgodnie z art. 72 ust. 1 „Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją” oraz ust. 2 „Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych (...)”.

3. **Ustawa o pomocy społecznej** z dnia 12 marca 2004 r. (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.) według art. 2 ust. 1 „Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne zasoby i możliwości” oraz ust. 2 „Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi, pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi”.

4. **Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej** z dnia 9 czerwca 2011 r. (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 332 z późn. zm.) w art. 3 ust. 1 wprowadza: „Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (...), w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej”.

5. **Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** z dnia 29 lipca 2005 r. (t.j. Dz. U. z 2015r. poz. 1390), która jest podstawą prawną niniejszego Programu, nakłada na samorząd powiatowy, zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt. 2 „opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie”.

Z powyższych aktów prawnych wynika potrzeba skonstruowania i wdrożenia w życie programu profilaktycznego, który będzie miał na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

III. Cele programu i zadania

Cel główny : zmniejszenie skali przemocy w rodzinie w Powiecie Sejneńskim poprzez wspieranie i podejmowanie działań profilaktycznych wobec rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy, w szczególności w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. **Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie.**

Zadania:

- rozpowszechnianie materiałów informacyjnych (ulotek, broszur, plakatów) z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych skierowanych do mieszkańców powiatu w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie,
- rozpowszechnienie informacji o instytucjach placówkach, organizacjach pozarządowych działających na rzecz pomocy dziecku, rodzinie i przeciwdziałających przemocy.

2. Zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy w zakresie kompetencji i umiejętności wychowawczych, rozwiązywania kryzysów oraz poprawy relacji w rodzinach dotkniętych i zagrożonych przemocą domową.

Zadania:

- organizowanie specjalistycznego poradnictwa oraz wsparcia dla rodzin dotkniętych oraz zagrożonych przemocą domową w tym:
 - a) poradnictwo psychologiczne,
 - b) poradnictwo rodzinne,
 - c) poradnictwo prawne,
 - d) praca socjalna,
 - nawiązywanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,
 - organizowanie warsztatów, szkoleń, pogadarek dotyczących prawidłowych metod wychowawczych.

3. Propagowanie właściwych postaw rodzicielskich, metod i form wychowawczych w społeczności lokalnej.

Zadania:

- opracowanie i rozpropagowanie materiałów (ulotek, broszur, plakatów) wśród społeczności lokalnej na temat pozytywnych postaw i metod wychowawczych,
- organizacja inicjatyw integracyjno edukacyjnych dla środowisk zagrożonych przemocą w rodzinie,
- rozwój i upowszechnianie form spędzania wolnego czasu bez przemocy oraz w warunkach sprzyjających wzmacnianiu więzi rodzinnych.

IV. Adresaci i realizatorzy programu

Powiatowy Program Profilaktyczny w Zakresie Promowania i Wdrażania Prawidłowych Metod Wychowawczych w Stosunku do Dzieci w Rodzinach Zagrożonych Przemocą w Rodzinie w Powiecie Sejneńskim na lata 2016-2020 skierowany jest do:

- rodzin doświadczających przemocy w rodzinie – ofiar przemocy domowej, zwłaszcza dzieci oraz sprawców przemocy domowej,
- rodzin i dzieci zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie,
- świadków przemocy w rodzinie,
- przedstawicieli instytucji oraz służb wspierających dziecko i rodzinę oraz działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej,
- społeczności lokalnej.

Realizatorem programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sejnach we współpracy z instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym m. in.:

- Komenda Powiatowa Policji w Sejnach,
- placówki oświatowe,
- kuratorzy zawodowi i społeczni,

- Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Sejneńskiego.

Program realizowany będzie w latach 2016-2020 w ramach potrzeb oraz możliwości finansowych realizatorów.

V. Przewidywane efekty realizacji programu

Przez realizację celów programu zakłada się:

- zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie,
- poszerzenie wiedzy o placówkach i organizacjach pozarządowych działających na rzecz pomocy dziecku, rodzinie i przeciwdziałających przemocy,
- zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy w zakresie kompetencji i umiejętności wychowawczych, rozwiązywania kryzysów, poprawy relacji w rodzinach dotkniętych oraz zagrożonych przemocą domową,
- zmianę postaw i nawyków dotyczących metod wychowawczych bez używania przemocy,
- wzmocnienie opieki i wsparcia dzieciom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej,
- poprawa funkcjonowania rodzin dysfunkcyjnych,
- pomoc rodzinie w rozwiązywaniu problemów w sytuacji kryzysowej,
- wzrost poczucia bezpieczeństwa rodzin i dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie.

VI. Ewaluacja i monitoring

Ewaluacja i monitoring Powiatowego Programu Profilaktycznego w Zakresie Promowania i Wdrażania Prawidłowych Metod Wychowawczych w Stosunku do Dzieci w Rodzinach Zagrożonych Przemocą w Rodzinie w Powiecie Sejneńskim na lata 2016-2020 odbywać się będzie na podstawie sporządzonej sprawozdawczości z wykonania zadań oraz analizy zbieranych informacji nt. realizacji działań ujętych w Programie. Informacje te będą przedkładane Radzie Powiatu w corocznym sprawozdaniu dotyczącym działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sejnach.

VII. Źródła finansowania programu

Działania zawarte w Programie finansowane będą ze środków budżetu państwa, środków własnych powiatu, projektów oraz środków pozyskanych z innych źródeł.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r., poz. 1390) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Program jest spójny z „Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Sejneńskim na lata 2016 – 2020” oraz ze „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Sejneńskim na lata 2014- 2020” przyjętej Uchwałą Nr V/34/2015 Rady Powiatu Sejneńskiego z dnia 20 marca 2015r.

Celem głównym programu profilaktycznego jest zmniejszenie skali przemocy w rodzinie w Powiecie Sejneńskim poprzez wspieranie i podejmowanie działań profilaktycznych wobec rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy, w szczególności w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Program realizowany będzie w latach 2016-2020 w odniesieniu do potrzeb społeczności lokalnej oraz możliwości finansowych realizatorów. Działania zawarte w Programie finansowane będą ze środków budżetu państwa, środków własnych powiatu, projektów oraz środków pozyskanych z innych źródeł.

Uznając, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności i wolności, wdrożenie programu poprawi skuteczność przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Sejneńskiego.